

Техникалық және кәсіптік білім
Алматы қаласының Денсаулық сақтау Басқармасы
ШЖҚ МКК «Медициналық колледж»

Техническое и профессиональное образование
ГКП ПХВ « Медицинский колледж»
Управление здравоохранения г.Алматы

ЦМК «СД в акушерстве и гинекологии» , ЦӘК «Акушерия және гинекологиядағы МІ»

Тақырыбы: **Отбасын құруды жоспарлау**

Отбасын жоспарлау – біздің өмірімізге белсене араласатын түсінік. Көптеген жылдар бойы отбасын жоспарлау – бала тууды шектеу деген түсінікті білдірді. Бірақ отбасын жоспарлау – армандап күткен, дені сау баланы дүниеге келтіру үшін еркек пен әйел денсаулығын сақтау болып табылады. Басқаша айтқанда, отбасын жоспарлау – баланы кездейсоқ емес, жоспарлы түрде өмірге әкелу деген сөз.

Ерлі – зайыптылардың және жеке тұлғалардың қалаулы бала саны, туылу мерзімі, олардың жас аралықтарын тиімді жоспарлауға бағытталған саналы түрде қабылданған іс-әрекеттері.

Отбасын жоспарлау жеке тұлғалар мен ерлі-зайыптылар қалауымен бала санына жету.

- Репродуктивтік денсаулық – адамның ұрпақ әкелетін дене мүшелерінің және функциясының ауру мен сырқатсыз болуы ғана емес, жалпы адамның физикалық және ой жүйесі мен әлеуметтік жағдайының да сау болуы.

- Жасөспірімдердің репродуктивті денсаулығының қалыптасуына теріс ықпал ететін факторлар ретінде жыныстық қатынастардың ерте басталуы, олардың арасында жыныстық жолдар арқылы берілетін жұқпалы аурулардың көбеюі, сондай-ақ темекі мен ішімдікке әуестілігі-қоғамымыздың ертеңгі күні дүниеге дені сау ұрпақ алып келуіне кереғар процесс.

Отбасын жоспарлаудың кажеті:

- қалаулы денісау баланы туу үшін;
- әйелдердің денсаулығын сақтау үшін;
- отбасындағы психосексуалды қатынастардағы үйлесілімділікке қол жеткізу үшін
- өмірлік жоспарларды жүзеге асыру үшін;
- өмір сүру сапасын жақсарту үшін.

Отбасын жоспарлау үйлесімді және қауіпсіз жыныстық қатынас құруға, өз денсаулығын сақтауға мүмкіндік беретін контрацепция әдістері арқылы жүзеге асырылады. Бұл:

- ✓ Ішілетін құрама контрацептивтер.
- ✓ Инъекциялық контрацептивтер.
- ✓ Импланттар (норплант).
- ✓ Әйелдердің стерилизациясы.
- ✓ Вазэктомия (еркектердің стерилизациясы).
- ✓ Презервативтер.
- ✓ Жатыршілік заттар
- ✓ Қынаптық әдістер (диафрагмалар және жатырмойны қақпақшасы).
- ✓ Отбасын жоспарлаудың табиғи әдісі (физиологиялық әдіс).

Ішілетін құрама контрацептивтер (ІҚК) - тиімді, қайтымды контрацепция әдісі. Әйелдер препараттарды кез келген жасында қолдана алады. ІҚК етеккір айналымын реттейді, етеккірдің ауырсынуын және созылуын азайтады. Емшек емізетін аналарға ұсынылмайды, өйткені емшек сүті азайып кетуі мүмкін. Жатырдан тыс жүкті болудың, аналық бездегі кистаның, аналық бездегі қатерлі ісіктің, сүт бездерінің қатерсіз ісіктерінің даму қауіп-қатерін азайтады.

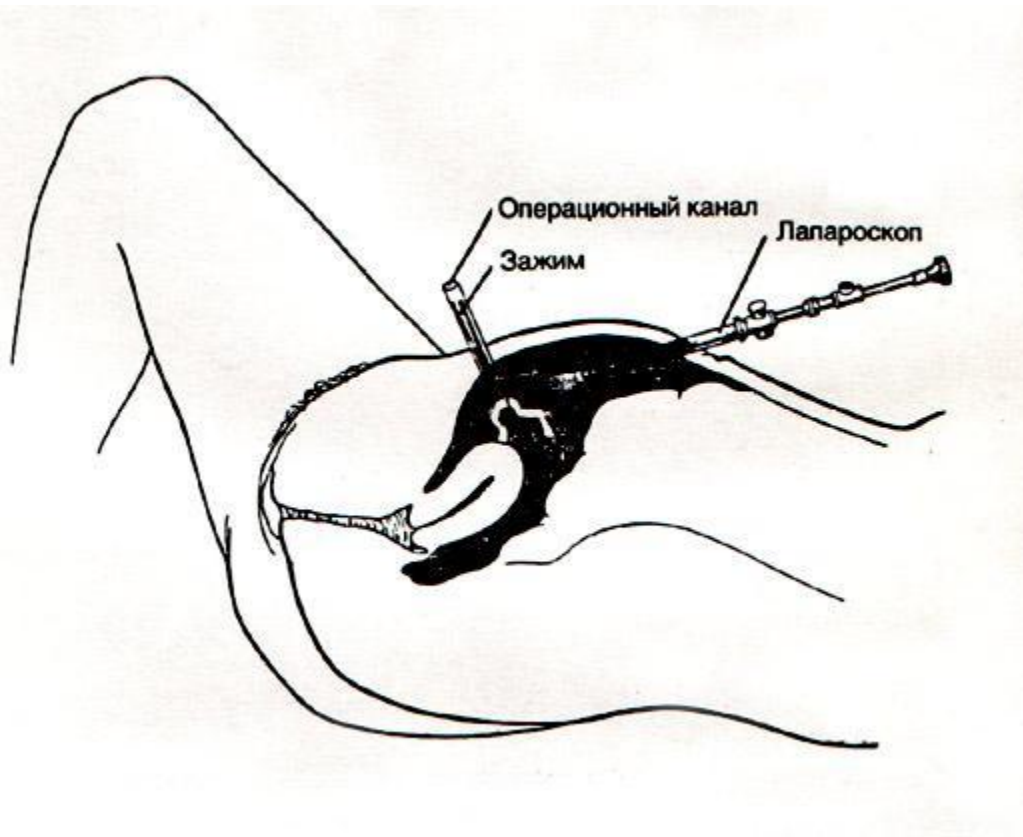

- **Инъекциялық контрацептивтер** – ұзақ мерзімді, қайтымды және қауіпсіз құрал. Құпиялылықты толық қамтамасыз етеді. Емізетін әйелдер босанғаннан кейін 6 аптадан соң қолдана алады. Инъекцияны әр 3 ай сайын жасап тұру керек.

- **Импланттар (норпланта)** - әйелдердің иығының жоғарғы жағына енгізілетін 6 капсула жиынтығынан тұрады. Қайтымды әдіс кезінде жүкті болудан сақтану мерзімі ұзақ (5 жыл). Жүкті болу қабілеті капсуланы алған мезеттен қалпына келеді.

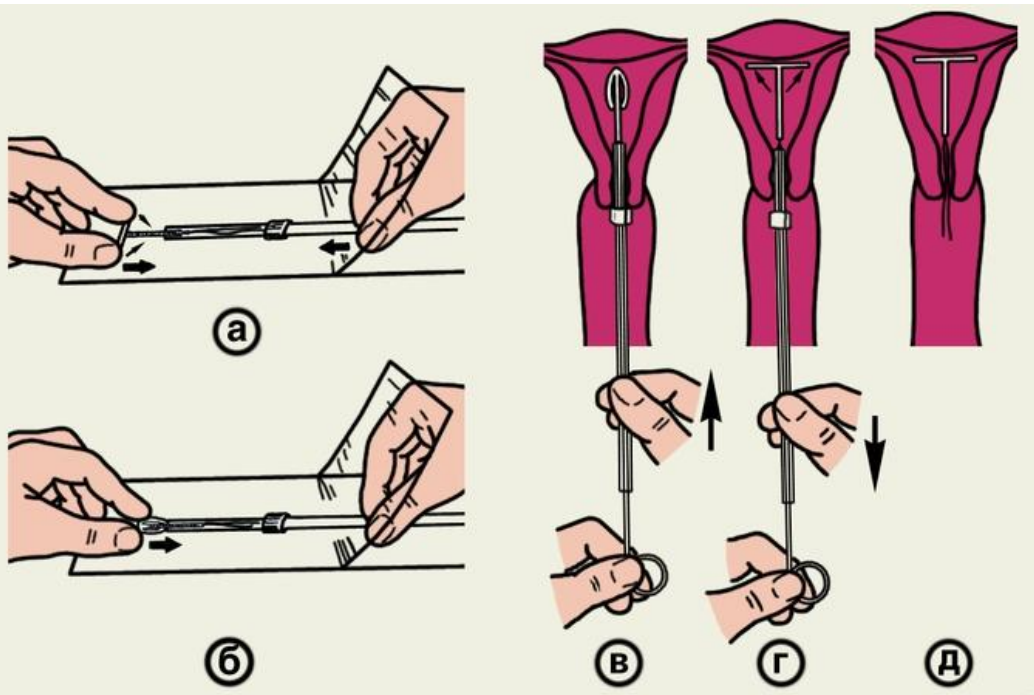

□ **Әйелдердің стерилизациясы - әйелдерге арналған отбасын жоспарлаудың хирургиялық және қайтымсыз әдісі.**

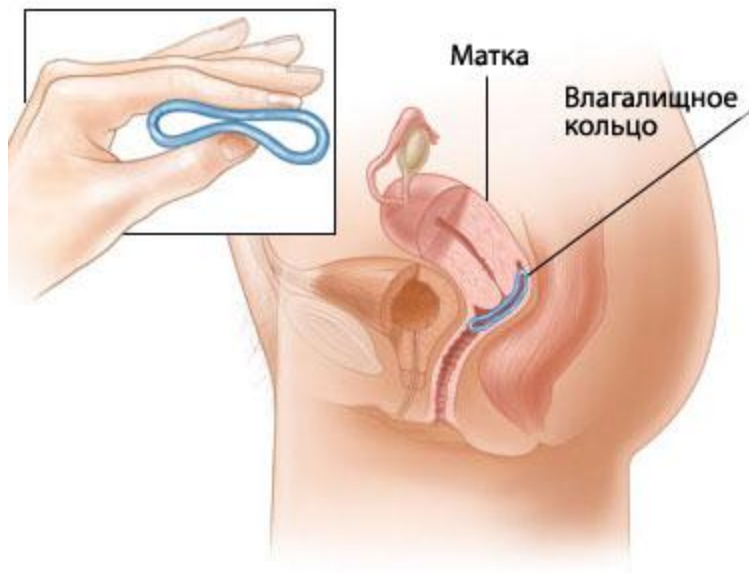

- ▣ Презервативтер - АИВ/ЖИТС қоса алғанда, жыныстық жолмен жұғатын инфекциялардан, жүктіліктен қорғайды. Жыныстық серіктерде қанағаттанбаушылық сезімі болуы мүмкін.

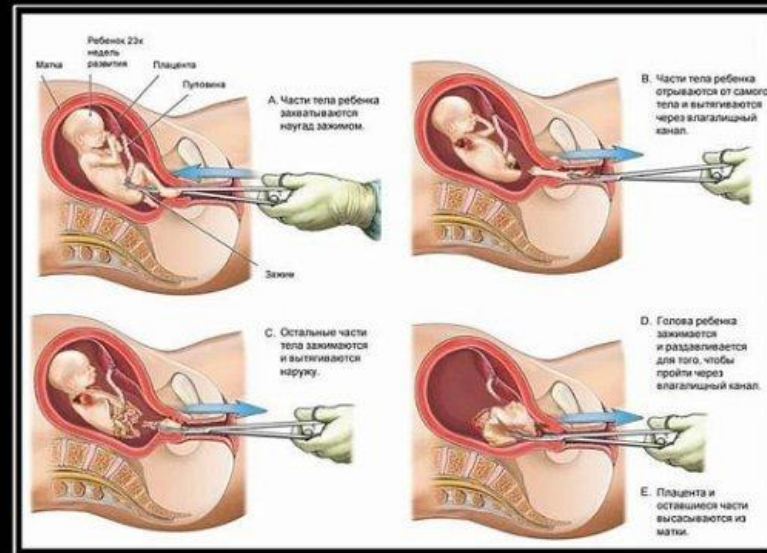

- **Жатыршілік зат (ЖЗ)** - босанғаннан кейін орнатылуын, алынуын арнайы дайындалған медициналық қызметкер жүргізеді, емшекпен емізуге әсер етпейді, жатыр қуысында 5-10 жыл тұра алады, сонан соң, ауыстырған жөн.

- **Қынаптық әдістер** - диафрагмалар және жатырмойны қақпақшасы, спермицидтер, әйелдер бақылай алатын контрацепциялық әдіс, керек уақытында ғана қолданылады. Қауіпсіз әдіс. Кейбір жыныс жолымен жұғатын инфекцияларды жұқтыру қаупінен сақтайді.

АБОРТ

pikabu.ru

Жас қыздардың жоспарланбаған жүктіліктен жасанды түсік тастауы-болашақ ананың ұрпақты болу денсаулығына кері әсерін тигізері анық. Әсіресе бірінші жүктілікті алғызып тастаса, одан кейін балалы болмай қалуы, яғни бедеулікке алып келу фактілерінің орын алуы мүмкін. Жасанды түсік жасату арқылы жарық дүниеге ұмтылған нәрестенің өмірін бұзу-адам өлтірумен тең.